

ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ମଣିଷ, ପ୍ରାଣୀ ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତିକୁ ଶକ୍ତିର ଉପ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ମଣିଷର ଶକ୍ତି

କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏବଂ ବି ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ମଣିଷ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ । ମଣିଷ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ସମୟ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

- ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୨୦-୧୬୦ ଦିନ)
- ଡଳି ରୋଲବା (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୫-୩୫ ଦିନ)
- ଘାସ ବଛା (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦-୪୦ ଦିନ)
- ଫସଲ ଅମଳ ଓ ପରିବହନ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦-୪୦ ଦିନ)
- ପରିବହନ (୫-୧୦ ଦିନ)

ଆଫ୍ରିକାରେ ଏବେ ବି କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟର ଶତକଡ଼ା ୮୦-୯୦ ଭାଗ ମଣିଷ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରାଣୀର ଶକ୍ତି

ଅନେକ ଦେଶରେ ଏବେ ବି ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଶକ୍ତିର ପ୍ରମୁଖ ଉପ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ପାଣି ଥିବା ଜମିରେ ମଇଁଷି ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାବେଳେ ଶୁଖିଲା ଜମିରେ ବଳଦ ଭଳି କାମ କରେ । ଏକ ହେକ୍ଟର ଜମି ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଣୀକୁ ପ୍ରାୟ ୧୦-୧୨ ଦିନ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ ।

ଇଞ୍ଜିନ ଚାଳିତ ଟ୍ରାକ୍ଟର

ଧାନ ଚାଷ ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଇଞ୍ଜିନ ଚାଳିତ ଟ୍ରାକ୍ଟର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଦୁଇ ଚକିଆ ଓ ଚାରି ଚକିଆ ଟ୍ରାକ୍ଟର ଅଟେ ।

ଦୁଇ ଚକିଆ ଟ୍ରାକ୍ଟର

ଦୁଇ ଚକିଆ ଟ୍ରାକ୍ଟରକୁ ଚାଲିବା ଟ୍ରାକ୍ଟର (ପାଞ୍ଜାର ଟିଲର), ଲୌହ ବା ଇସାତ ମଇଁଷି ବା ହସ୍ତଚାଳିତ ଟ୍ରାକ୍ଟର କୁହାଯାଇଥାଏ । ଶୁଖିଲା ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ପରିବହନ ପାଇଁ ରବର ଟାୟାର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । କାଦୁଅରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କେଜ୍ ହିଲ୍ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଦୁଇ ଜଣ ଚାଳକଙ୍କ ସହିତ ଗୋଟିଏ ୯ କିଲୋଓ୍ୱାଟ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ଟ୍ରାକ୍ଟର ଦ୍ୱାରା ଦିନକୁ ୧ ହେକ୍ଟର ଜମି ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଚାରି ଚକିଆ ଟ୍ରାକ୍ଟର

ଚାରି ଚକିଆ ଟ୍ରାକ୍ଟର ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଯଥା: ଦ୍ୱିଚକ ଚାଳନା ଓ ଚତୁର୍ଚକ ଚାଳନା ଟ୍ରାକ୍ଟର ।

- ଦ୍ୱିଚକ ଚାଳନା ଟ୍ରାକ୍ଟରକୁ ଶୁଖିଲା ଜମି ହଳ ଓ ପରିବହନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । କାଦୁଅ ହଳ କରିବା ବେଳେ ପଛ ଚକ ସହିତ କେଜ୍ ହିଲ୍ ସଂଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ଚତୁର୍ଚକ ଚାଳନା ଟ୍ରାକ୍ଟର ଧାନ ଚାଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବେଶ୍ ଲୋକପ୍ରିୟ ଅଟେ । ଏହାର କ୍ଷମତା ୧୫-୧୮୦ କିଲୋଓ୍ୱାଟ୍ ଅଟେ । ଦ୍ୱିଚକ ଚାଳିତ ଟ୍ରାକ୍ଟର ତୁଳନାରେ ଏହାର ଟାଣିବା କ୍ଷମତା ଓ ଇନ୍ଧନ ଦକ୍ଷତା ଅଧିକ ଅଟେ । ଗୋଟିଏ ୪୦ କିଲୋଓ୍ୱାଟ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ଚତୁର୍ଚକ ଚାଳନା ଟ୍ରାକ୍ଟର ୨-୩ ଘଣ୍ଟାରେ ଏକ ହେକ୍ଟର ଜମି ଚାଷ କରିପାରିବ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ:

ଧାନ ଫସଲ ପଛତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

